

Datum 18 maart 2026

Betreft **Notitie Uitvoerings- en implementatiewet EU-Asiel- en migratiepact**

Bijlage bij brief VWN t.b.v. WGO Uitvoerings- en implementatiewet EU-Asiel- en migratiepact – maandag 23 maart 2026¹

In deze notitie gaat VluchtelingenWerk Nederland in op verschillende onderdelen van de Uitvoerings- en implementatiewet van het EU-asiel- en migratiepact (hierna: Pact).

1. Kwalificatieverordening	1
2. Procedureverordening.....	4
3. Asiel- en Migratiebeheerverordening	6
4. Screeningverordening	6
5. (Herschikte) Opvangrichtlijn	7
6. (Herziene) Eurodacverordening	12

1. Kwalificatieverordening

Incorporatie nationale asielwetten

In het wetsvoorstel zijn de wetteksten van de voorgenomen Asielnoodmaatregelenwet en invoering Tweestatusstel van het vorige kabinet integraal opgenomen. Deze beide wetsvoorstellen, die nu bij de Eerste Kamer liggen, zijn slecht voorbereid, in hoog tempo door de Tweede Kamer behandeld en bevatten veel 'juridische kwetsbaarheden', zoals o.a. door de IND in [uitvoeringstoetsen](#) verwoord.

Deze juridische kwetsbaarheid blijkt al uit de recente uitspraak van 26 februari 2026 van het [Belgisch Grondwettelijk Hof](#). Hier zijn de wetsartikelen met de vergelijkbare aanscherping voor subsidiair beschermden met een wachttermijn, inkomens- en huisvestingsvereiste per onmiddellijke ingang buiten werking gesteld in afwachting van de beantwoording van prejudiciële vragen door het EU Hof van Justitie. Dit omdat het Grondwettelijke Hof de Belgische wetgeving strijdig acht met het recht op gezinsleven en het belang van het kind, zoals is vastgelegd in het Handvest van de grondrechten van de EU. Bovendien maakt het een ongerechtvaardigd onderscheid tussen de behandeling van 'verdragsvluchtelingen' en subsidiair beschermden.

VluchtelingenWerk vindt het onverstandig om het ingrijpende invoerings- en implementatieproces van het Pact te belasten met nationale maatregelen die het vluchtelingenrecht ingrijpend wijzigen. De [Raad van State](#) stelt dat dit in strijd is met het beginsel van zuivere c.q. beleidsarme implementatie van EU-recht, met oog op het niet extra belasten van de uitvoering en rechterlijke macht (36871, nr.4, p.4). Ook [de Adviesraad Migratie](#) wijst hierop. De invoering van het tweestatusstelsel, het beperken van de duur van de verblijfsvergunning van vijf naar drie jaar, afschaffing van de vergunning onbepaalde tijd asiel en het verregaand aantasten van het recht op gezinshereniging hebben een enorme impact op de rechtspositie van (erkende) vluchtelingen.

Ook zal dit de zorgvuldige implementatie van het Migratiepact in de weg staan nu de IND al kampt met grote achterstanden. Op basis van onze juridische kennis en ervaringspraktijk schatten wij in dat deze maatregelen zullen leiden tot verdere problemen in het asielsysteem. Bovendien leidt dit tot veel rechterlijke procedures, waarna de regelgeving opnieuw aangepast moet worden wanneer er sprake is van onzorgvuldige wetgeving en strijd met grondrechten.

De forse inperking op het recht op gezinshereniging en vastlopen van duizenden lopende gezinsherenigingsaanvragen hebben een grote impact op de samenleving en (met name) gemeenten. Daarnaast zal ook de onzekere rechtspositie door de verkorting van de duur van de vergunning van vijf naar drie jaar en de afschaffing van de vergunning onbepaalde tijd asiel zonder reëel alternatief

---

¹ Zie www.vluchtelingenwerk.nl/kamerbrieven

een negatief effect hebben op het kunnen meedoen en bijdragen aan de samenleving. In plaats van het wegnemen van obstakels om bijvoorbeeld aan het werk te komen, belemmeren deze maatregelen juist de participatie en integratie.

Invulling tweestatusstelsel: strijd met het uitgangspunt van harmonisatie

In de [nota naar aanleiding van het verslag](#) wordt gesuggereerd dat Nederland nu een éénstatusstelsel zou hebben (zie bijvoorbeeld bij vragen nr. 143-144). Dat is *niet juist*. In huidig artikel 29 Vreemdelingenwet wordt conform de (eerder geldende) Kwalificatierichtlijn onderscheid gemaakt naar grond voor bescherming: verdragsvluchteling (artikel 29 lid 1 onder a) en de subsidiair beschermde (artikel 29 lid 1 onder b). Hiervoor gelden verschillende verlenings- en intrekingsgronden. Wel kent Nederland dezelfde rechten toe aan beide categorieën asielstatushouders. Dat wordt vanuit de Europese wetgever ook juist aangemoedigd, zie ook [considerans punt 48 Kwalificatieverordening](#).

Ook de nieuwe Kwalificatieverordening geeft alleen verplichtingen ten aanzien van het verlenen en intrekkingen van 'statussen' en bepaalt wat de minimumduur is voor het verlenen van een 'verblijfstitel'. De verordening zegt helemaal niets over verblijfsvergunningen, dat iets anders is dan een 'status', en staat een één-vergunningstelsel, zoals Nederland nu kent gewoon toe. De reden dat het kabinet een tweestatusstelsel wil invoeren rust puur en alleen om het maken van onderscheid bij, en dus beperken van nareis. Maar nu juist ten aanzien van nareis heeft de Europese Commissie in de richtsnoeren bij de Gezinsherenigingsrichtlijn lidstaten gevraagd subsidiair beschermde dezelfde rechten op gezinshereniging te geven als verdragsvluchtelingen. De meeste EU-landen doen dit ook. De regering geeft een ontwijkend antwoord bij vraag 150 nu uit onderzoek van het [Europees Migratie Netwerk](#) (2024) blijkt dat een groeiende meerderheid van EU-lidstaten aan alle vluchtelingen, ongeacht de grond van verlening, dezelfde gezinsherenigingsrechten geeft. In het geval van een lidstaat dat recent juist wel onderscheid is gaan maken, namelijk België, heeft de hoogste rechter net bepaald dat deze aanscherpingen onrechtmatig zijn en niet meer toegepast mogen worden.

Invoering tweestatusstelsel: overbelasting IND en rechtspraak

In antwoord op vraag 64 geeft de Minister aan dat de invoering van het tweestatusstelsel naar verwachting in de beginfase tot extra belasting zal leiden, maar op de langere termijn de 'instroom' van zaken afneemt. De verwachting op de korte termijn kan echter kwantitatief goed ingeschat worden, evenals de kosten voor zowel mensen als systeem. Dit terwijl het effect op de langere termijn minder eenduidig is. Nu de meeste vluchtelingen de afgelopen jaren een vergunning hebben gekregen op de 'b-grond' en/of te maken krijgen met een beperktere interpretatie van 'kerngezin' zal het grootste deel van de ruim 40.000 lopende aanvragen geraakt worden door de aanscherpingen. De toets aan artikel 8 EVRM zal slechts in uitzonderlijke gevallen tot inwilliging leiden (vraag 139, p.47). Vervolgens zullen in vrijwel alle gevallen van afwijzing, gezien de grote impact ervan op mensenlevens, tijdsintensieve bezwaar- en beroepsprocedures worden gestart. Ook zullen de huidige b-statushouders proberen alsnog voor een vergunning op de a-grond in aanmerking te komen. Daar komen ondertussen de nieuwe zaken bij waarbij veel b-statushouders met gezinsleden in het buitenland zullen doorprocederen voor de vluchtelingenstatus.

Zowel de IND als de Raad voor de Rechtspraak hebben aangegeven hiervoor onvoldoende personeel te hebben. Uitbreiding van capaciteit gaat moeizaam en vergt lange opleidingstrajecten. Voor de IND geldt dat zij daarnaast een grote achterstand hebben op asiel en nareis, uitvoering moeten geven aan alle complexe en nieuwe facetten van het Asiel- en Migratiepact, de taak van DISA bij de registratie en identificatie overnemen, recent een aanvullende rol hebben gekregen bij nareisprocedure en een nieuwe rol krijgen in de vorm van juridische counseling. Zoveel wijzigingen en tegelijkertijd een gebrek aan menskracht is vragen om problemen.

Er wacht chaos en veel menselijk leed als deze maatregelen worden doorgevoerd. Een deel van de procedures heeft bovendien uiteindelijk een grote kans succesvol te zijn. Dat geldt met name voor de toepassing van onmiddellijke werking, de cumulatie van de drie eisen voor subsidiair beschermde waardoor gezinshereniging vrijwel onmogelijk wordt en de ongelijke behandeling van ongehuwden

partners. Het is dus maar zeer de vraag of de maatregelen het beoogde effect, namelijk lagere aantallen asielaanvragen en nareizende gezinsleden überhaupt zal hebben.

Daarbij merkt VluchtelingenWerk op dat er naar aanleiding van de motie Brekelmans/van den Brink uit 2023 al een aanzienlijke aanscherping van het meerderjarige kinderenbeleid is geweest, overigens wel met de gebruikelijke toepassing van overgangsrecht. Binnenkort zullen de eerste beslissingen op basis van dit beleid worden genomen, en gezien de stand van de jurisprudentie is de kans reëel dat de rechter hier een eind aan maakt.

VluchtelingenWerk pleit ervoor de bepalingen van de wetsvoorstellen asielnoodmaatregelenwet en invoering tweestatusstelsel uit de invoerings- en implementatiewet te halen, en in ieder geval niet eerder of gelijktijdig met het Migratiepact in te voeren. Zeker ten aanzien van de voorgenomen aanscherpingen voor de gezinshereniging van subsidiair beschermden moet gewacht worden op de beantwoording van de prejudiciële vragen door het EU-Hof.

Afschaffing vergunning voor onbepaalde tijd

In de [nota naar aanleiding van het verslag](#) (vraag 2, p.3) geeft de regering een onjuist beeld van de 'verplichting' uit het EU recht om de vergunning bepaalde tijd asiel af te schaffen. Nederland maakt al onderscheid tussen de twee verschillende statussen en hanteert de verschillende verlenings- en intrekingskaders. EU-lidstaten mogen statushouders *vergunningen* verstrekken op nationale gronden, indien de *status* wel wordt ingetrokken wanneer de Verordening dit dwingend voorschrijft. Het EU-recht gaat er wel vanuit dat statushouders binnen tien jaar hebben kunnen naturaliseren of een vaste vergunning hebben gekregen. Uit de considerans van zowel de Kwalificatieverordening (punt 63) als de Asielprocedureverordening (punt 100) blijkt echter dat het uitgangspunt van de Europese wetgever is dat de meeste internationaal beschermden na verloop van tijd op grond van een 'vaste status' kunnen verblijven, ook indien de gronden voor bescherming vervallen vanwege de gewijzigde situatie in het land van herkomst. Het afschaffen van de vergunning onbepaalde tijd zonder een daadwerkelijk alternatief voor alle statushouders, leidt tot rechtsonzekerheid en zal in combinatie met de verblijfsvergunning die iedere drie jaar verlegd moet worden de integratie van vluchtelingen ernstig belemmeren.

VluchtelingenWerk pleit voor het behoud van de vergunning onbepaalde tijd asiel en anders een alternatief dat voor alle statushouders daadwerkelijk toegankelijk is. Ook pleit VluchtelingenWerk voor behoud van de verblijfsduur van de asielvergunning van vijf jaar.

Ingangsdatum vergunning

Het kabinet is van plan de ingangsdatum van de asielvergunning voortaan op het moment van beslissen in te laten gaan. Asielstatushouders komen door deze wijziging veel later in aanmerking voor een onbepaalde tijd vergunning (regulier, dan wel asiel – in het geval die zou blijven bestaan) en voor naturalisatie. Met de huidige wachttijden betekent dit dat asielstatushouders gemiddeld twee jaar later in aanmerking komen voor een onbepaalde tijd vergunning of naturalisatie. De Raad van State heeft ook geadviseerd om de ingangsdatum niet te wijzigen, vanwege de vertraging die deze wijziging zal veroorzaken. Ook uit de [jurisprudentie](#) van het Hof in Luxemburg volgt dat de erkenning van vluchtelingenschap *declaratoire werking* heeft. Kort gezegd: iemand is vluchteling vanaf het moment dat de redenen voor vluchtelingenschap (dus de situatie van vervolging, gevaar voor lijf en leden) ontstaan, niet pas als een staat een besluit genomen heeft. Om die reden dient de ingangsdatum van de vergunning de datum van de asielaanvraag te zijn.

VluchtelingenWerk is van mening dat uit het EU-recht volgt dat de ingangsdatum voor de verblijfsvergunning de datum van de asielaanvraag moet blijven.

2. Procedureverordening

Asielprocedure

Het kabinet grijpt het Pact aan om grote wijzigingen door te voeren in de Nederlandse asielprocedure. Het zegt hierbij te streven naar een versobering van de nationale invulling van de procedure naar het Europees minimum. Er [verdwijnen veel processtappen](#), waaronder de rust- en voorbereidingstermijn met daarin het standaard medisch advies, het aanmeldgehoor en de voornemenprocedure.

VluchtelingenWerk maakt zich grote zorgen om het vervallen van genoemde stappen in de Nederlandse asielprocedure en vindt dat dat geen doorgang zou moeten hebben. Uit de praktijk blijkt dat deze stappen de asielzoeker de mogelijkheid geven het asielrelaas zo volledig mogelijk over te brengen en zo bij te dragen aan een efficiënt en zorgvuldig proces met minder beroepszaken.

Zoals hierboven aangegeven, krijgt de IND er veel verantwoordelijkheden bij. Dit terwijl de organisatie al te maken heeft met [enorme achterstanden op asiel én nareis](#). [Zo gaat de IND de identificatie en registratie van asielzoekers uitvoeren](#), in plaats van DISA – de dienst die dit sinds een jaar doet. In de screeningsfase gaat de IND de voorlopige kwetsbaarheidscheck doen. Ook de leeftijdsbepaling van minderjarigen wordt bij de IND belegd. De IND wordt daarnaast verantwoordelijk voor juridische counseling, de ondersteuning van asielzoekers voordat zij een advocaat krijgen. Volgens de regering wordt zo voorkomen “dat de IND afhankelijk wordt van anderen voor de voortgang van de asielprocedure” (p. 11 [nota naar aanleiding verslag](#)).

VluchtelingenWerk zet vraagtekens bij de omvang van de nieuwe taken van de IND. We roepen op om rekening te houden met de vereiste expertise voor een taak als leeftijdsbepaling, dat door een multidisciplinair team van gekwalificeerde beroepsbeoefenaars moet worden uitgevoerd. Juridische counseling moet volgens VluchtelingenWerk worden belegd bij een onafhankelijke maatschappelijke organisatie.

In de nieuwe asielprocedure kiest Nederland ervoor om in maar liefst tien gevallen de versnelde procedure toe te passen, waaronder bij veilige landen van herkomst en als ‘overduidelijk geen relevante gronden’ zijn aangevoerd.

VluchtelingenWerk roept de overheid op de versnelde procedure alleen toe te passen als het Pact hiertoe verplicht. Zeker aanvragen van alleenstaande minderjarigen zouden niet in een versnelde procedure moeten worden behandeld, omdat de kwetsbaarheid van deze aanvragers om maximale zorgvuldigheid vraagt.

Zorgen over ‘oude’ zaken

In de [nota naar aanleiding van het verslag](#) (p. 72) bevestigt de minister dat de IND een groot deel van haar capaciteit gaat inzetten op ‘nieuwe’ zaken, om de korte termijnen uit het Pact te halen en nieuwe voorraden te voorkomen. De resterende capaciteit is voor de [meer dan 50.000](#) zaken van voor 12 juni. Op dit moment wordt er door de IND gewerkt aan een plan van aanpak voor deze ‘oude zaken’.

VluchtelingenWerk maakt zich grote zorgen over deze zaken, waarin de wachttijden nu al zijn opgelopen tot [meer dan 2 jaar](#). Nog verder oplopende wachttijden zijn niet uit te leggen en brengen niet te verantwoorden kosten met zich mee. Bovendien zal het tot grote onrust op opvanglocaties leiden. VluchtelingenWerk pleit voor het betrekken van de gehele asielketen bij dit plan van aanpak.

Grensprocedures

Nederland kent momenteel een asielgrensprocedure op het aanmeldcentrum Schiphol. Mensen die via de Schengen-buitengrens aankomen en asiel aanvragen, doorlopen een procedure (deels) in detentie. Asielaanvragen van gezinnen met kinderen en amv's worden nu niet in de grensprocedure behandeld op Schiphol, maar worden verwezen naar de reguliere asielprocedure.

De Asielprocedureverordening stelt het toepassen van de grensprocedure verplicht voor bepaalde categorieën asielzoekers. Het betreft personen die (1) de autoriteiten hebben misleid; (2) een gevaar vormen voor de openbare orde of nationale veiligheid en/of (3) afkomstig zijn uit een land met een Europees breed inwilligingspercentage van 20% of lager. Alleenstaande minderjarigen zijn uitgesloten van grensprocedures, tenzij zij 'een gevaar vormen voor de openbare orde of nationale veiligheid.' De grensprocedure is optioneel in twee situaties: (1) om een beslissing te nemen over de ontvankelijkheid van een verzoek ex art. 38 APV (o.a. veilig derde land, eerste land van asiel) en (2) In procedures die versneld moeten worden afgehandeld.

Het minderheidskabinet stelt voor om de praktijk van grens*detentie* op Schiphol voort te zetten en uit te breiden. Ook aanvragen van de niet-verplichte groepen worden in grensprocedures, en daarmee in detentie, behandeld. Voor gezinnen met kinderen die aan de grens asiel aanvragen, betekent dit een ingrijpende wijziging: zij worden in de toekomst doorgestuurd naar de Gesloten Gezinsvoorziening (GGV) op het bewaringscomplex te Zeist in plaats van, zoals nu, naar een regulier azc.

De minister maakt in de implementatiewet geen onderscheid tussen de grensprocedures en grensdetentie. Alle asielzoekers die in de grensprocedure zitten, worden ook gedetineerd. Deze detentie geldt voor de volledige duur van de procedure. Er had ook gekozen kunnen worden voor het beperken van de duur van detentie tot de screeningsfase. Hiermee wordt het door de minister aangehaalde 'grensbewakingsbelang' afdoende geborgd, omdat dan onderzocht is wie iemand is en waar diegene vandaan komt.

VluchtelingenWerk wijst er met klem op dat detentie diep ingrijpt op mensenlevens en bewezen schade toebrengt², en dat grensprocedures niet in detentie plaats hoeven te vinden. Grensprocedures staan *niet* gelijk aan grensdetentie, zoals ook bevestigd door de Europese Commissie in het [Gemeenschappelijk Implementatieplan](#).³ Diverse gezaghebbende instanties zoals UNHCR en de Mensenrechtencommissaris van de Raad van Europa pleiten voor een einde aan detentie voor immigratieredenen en het instellen van alternatieven.⁴ Het Justitieel Complex Schiphol met haar cellencomplex is geen geschikte opvanglocatie voor mensen op zoek naar bescherming.

Uit het Pact zelf (de herschikte Opvangrichtlijn en de nieuwe Procedureverordening) volgen strikte regels voor detentie: het kan slechts als uiterst middel, na een individuele toets waarbij eerst alternatieven moeten worden onderzocht. Mensen in een kwetsbare positie mogen nooit in detentie belanden; de screening aan de grens en de kwetsbaarheidstoets uit de Opvangrichtlijn hebben als doel om hen naar een passende opvanglocatie te leiden, die voldoet aan hun bijzondere behoeften. *Zie onder 'Opvangrichtlijn' meer informatie over detentie, inclusief specifiek de positie van kinderen en termijnen.*

Vluchtelingenwerk is van mening dat mensen na de screeningsprocedure, hun asielverzoek in een regulier asielzoekerscentrum moeten doorlopen, tenzij sprake is van openbare ordeaspecten. Hiermee wordt het grensbewakingsbelang geborgd en wordt tegemoetgekomen aan de specifieke eisen voor detentie onder het Pact.

---

² [A systematic review of qualitative research on the physical and mental health impacts of immigration detention on asylum seekers and refugees | PLOS Global Public Health](#).

³ De lidstaten moeten passende maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat migranten tijdens de screening en de grensprocedures beschikbaar blijven voor de autoriteiten (en om illegale binnenkomst en ongeoorloofde verplaatsing te voorkomen. Deze maatregelen zouden protocollen kunnen omvatten voor een beoordeling van maatregelen om het risico op onderduiken te beperken, inclusief alternatieven voor bewaring (die in de wet moet worden gedefinieerd), met name voor gezinnen met kinderen, en het mogelijke gebruik van bewaring. (p.13)

⁴ [2024-09-unhcr-unlocking_rights_towards_ending_immigration_detention_of_asylum_seekers_and_refugees.pdf, Europe's duty to avoid detaining migrants - Commissioner for Human Rights](#)

3. Asiel- en Migratiebeheerverordening: solidariteitsmechanisme

Het doel van het Pact is onder meer een balans creëren in het EU-asielbeleid tussen verantwoordelijkheid en solidariteit. Helaas zien we deze balans niet terug in de gemaakte keuzes. Het Dublinsysteem is *de facto* gekopieerd in de nieuwe Asiel- en Migratiebeheerverordening. Dit betekent dat de grenslanden hoofverantwoordelijk blijven voor de opvang en asielprocedures van mensen die in de EU bescherming vragen. Het is een gemiste kans voor daadwerkelijke solidariteit in de Unie, zowel tussen lidstaten onderling, als met mensen die om bescherming vragen.

Het nieuwe solidariteitsmechanisme in de AMMR is zeer beperkt. Het streven is om de verantwoordelijkheid tot 30.000 asielzoekers te herverdelen in de hele EU: dit is een zeer klein aantal in vergelijking tot het aantal mensen dat bescherming zoekt in de EU.⁵ Het aandeel van elke lidstaat is gebaseerd op het bruto binnenlands product en de bevolkingsomvang. De uiteindelijke bijdrage van Nederland is afhankelijk van de omvang en samenstelling van de solidariteitspool, de vaststelling van systemische tekortkomingen en het eventuele aantal verantwoordelijkheids-offsets. Het aandeel voor Nederland is vastgesteld op plm. 5,2 % van de omvang van de pool.

Lidstaten kunnen kiezen voor het afkopen van deze solidariteit via het betalen van 20.000 euro per asielzoeker en/of het bieden van 'alternatieve solidariteitsbijdragen in de vorm van materiele steun. Ook 'verantwoordelijkheid-offsets' zijn mogelijk. Dit betekent dat wanneer een lidstaat een solidariteitsbijdrage moet leveren, verrekend' kan worden door asielverzoeken van Dublinclaimanten zelf af te handelen in plaats van hen over te dragen naar een lidstaat onder migratiedruk. Net als het vorige kabinet, heeft de Minister aangegeven dat het relocaties wil afkopen en zal inzetten op verantwoordelijkheids-offsets. VluchtelingenWerk betreurt dit. Het kabinet stelt in de [nota naar aanleiding van het verslag](#) dat 'alle vormen van solidariteit gelijkwaardig zijn', maar miskent hiermee de doelstelling van het solidariteitsmechanisme. Relocaties zorgen voor een daadwerkelijke shift van de huidige systematiek en dragen bij aan een eerlijker verantwoordelijkheidsverdeling binnen de EU.

VluchtelingenWerk vindt dat Nederland het verzoek om een (relatief gering aantal) relocaties van grenslanden die onder grote migratiedruk staan positief moet beantwoorden. Nederland leunt als niet-buitengrenslid op de medewerking van lidstaten aan de buitengrens voor het welslagen van de doelstellingen van het Pact. Voor het tegengaan van secundaire migratie, van oudsher een belangrijk doel van Nederland, is het kabinet afhankelijk van de implementatie van grensprocedures in deze landen. Het afkopen van relocaties draagt niet bij aan een nuttige werking van het solidariteitsmechanisme; landen aan de buitengrenzen hebben immers steeds de noodzaak van een eerlijker verdeling van asielzoekers over EU-lidstaten benadrukt. Een functionerend relocatiesysteem kan het huidige dysfunctionele systeem doorbreken en zorgen voor betere opvangstandaarden en procedures in de grenslanden. Ook Nederland is hierbij gebaat.

4. Screeningverordening

Kwetsbaarheid

In de Screeningsverordening is bepaald dat er een verplichte screening aan de Europese buitengrenzen komt. In Nederland gaat het om mensen die op Schiphol asiel aanvragen. Ook mensen die worden aangetroffen op het grondgebied van een lidstaat, en niet voldoen aan de Schengenvoorwaarden, moeten gescreend worden als zij niet eerder gescreend zijn. De screening bestaat uit een check op gezondheid, kwetsbaarheid, identiteit/nationaliteit, veiligheid en een registratie in Eurodac. De screening is maximaal zeven dagen, voor screening op het grondgebied is dit drie dagen.

De minister van Asiel en Migratie is aangewezen als screeningsautoriteit voor personen die op het grondgebied gescreend worden; de werkzaamheden die hiermee gepaard gaan zullen worden belegd bij de IND. Aan de buitengrens is de KMar als screeningsautoriteit aangewezen. Het is vereist onder

⁵ In het uitvoeringsbesluit van de Raad n.a.v. het eerste Asiel- en Migratiebeheercyclusrapport (nov. 2025) is dit aantal naar beneden bijgesteld tot 21.000 relocaties.

de Screeningsverordening dat op alle vormen van kwetsbaarheid wordt gescreend. Het gaat dus niet alleen om zichtbare kwetsbaarheid zoals kinderen of zwangere vrouwen, maar ook of sprake is van ziektes, slachtoffer van marteling en trauma. Dit om te voorkomen dat mensen in een kwetsbare positie in detentie belanden. Zij moeten worden verwezen naar een opvanglocatie die voldoet aan hun specifieke behoeften. Het beoordelen van kwetsbaarheid vereist specifieke, professionele (medische) deskundigheid en onafhankelijkheid en zou daarom niet moeten worden belegd bij de IND en/of KMar.

VluchtelingenWerk pleit voor screening op kwetsbaarheid door specifieke deskundigen (dokters, (kinder-)psychologen etc.) om kwetsbaarheden op objectieve en professionele wijze vast te leggen.

Onafhankelijk toezichtmechanisme

Er moet een onafhankelijk toezichtmechanisme worden ingevoerd, dat *‘toeziet op de naleving van het Unierecht en het internationaal recht, met inbegrip van het Handvest, met name wat betreft de toegang tot de asielprocedure, het beginsel van non-refoulement, het belang van het kind en de relevante regels inzake bewaring, met inbegrip van de relevante regels inzake bewaring in nationaal recht.’* De lidstaten moeten zorgen voor passende waarborgen om te garanderen dat het toezichtmechanisme onafhankelijk is. In het wetsvoorstel wordt invulling gegeven aan de plicht tot oprichting van een onafhankelijk toezichtmechanisme door deze opdracht bij de minister van Asiel en Migratie neer te leggen.

Uit de toelichting blijkt dat in ieder geval de Inspectie Justitie en Veiligheid en het College voor de Rechten van de Mens bij het toezichtmechanisme zal worden betrokken. In artikel 10 Screeningsverordening is bepaald dat bij het toezichtmechanisme tevens ‘relevante internationale en niet-gouvernementele organisaties en overheidsinstanties betrokken worden die onafhankelijk zijn van de autoriteiten die de screening uitvoeren’.

VluchtelingenWerk benadrukt het belang van het betrekken van onafhankelijke ngo's bij het toezichtmechanisme die kennis hebben van de praktijk op JC Schiphol en contact hebben met vluchtelingen die daar gedetineerd worden, zodat specifieke signalen kunnen worden gedeeld. Wij wijzen hierbij in dit licht op de kritiek van de [Afdeling advisering RvS](#) dat de minister van Asiel en Migratie is aangewezen als screeningautoriteit en verantwoordelijk is voor de asielgrensprocedure en tevens opdracht heeft voor het instellen van het toezichtmechanisme.

5. (Herschikte) Opvangrichtlijn

Detentie

Volgens het Pact moeten bepaalde asielaanvragen verplicht binnen de grensprocedure worden behandeld. Dit betreft mensen die aan de buitengrens arriveren en onder een van de drie situaties vallen zoals beschreven in artikel 45 van de Asielprocedureverordening. Daarnaast kan de grensprocedure worden toegepast wanneer er redenen zijn voor een versnelde asielprocedure. De grensprocedure vindt op een aangewezen locatie plaats (artikel 54 Procedureverordening met verwijzing naar artikelen 9 en 10 Opvangrichtlijn) maar hoeft niet in detentie plaats te vinden⁶.

Detentie kan slechts plaatsvinden in noodzakelijke gevallen, op grond van een individuele beoordeling, en wanneer andere, minder dwingende maatregelen niet effectief kunnen worden toegepast (artikel 10, lid 2, Opvangrichtlijn). Ook de Europese Commissie onderstreept in het gemeenschappelijk implementatieplan dat lidstaten passende maatregelen moeten nemen om beschikbaarheid voor de autoriteiten te waarborgen, waarbij expliciet wordt gewezen op alternatieven voor detentie, met name voor gezinnen met kinderen.⁷ Daarnaast dient er rekening te worden gehouden met de bijzondere opvangbehoeften van asielzoekers en mag detentie hun lichamelijke en geestelijke gezondheid niet ernstig in gevaar brengen (artikel 13, lid 1, Opvangrichtlijn). Detentie is

⁶ Zie ook onder 'Procedureverordening' over de grensprocedure en grensbewaring.

⁷ Europese Commissie, '[Gemeenschappelijk uitvoeringsplan voor het migratie- en asielpact](#)', 12 juni 2024

slechts één van de mogelijke instrumenten en mag niet de standaard zijn. Het is niet duidelijk op welke wijze het kabinet alternatieven heeft onderzocht.

Geen kinderen in detentie

Voor kinderen gelden nog striktere eisen. Zij mogen in de regel niet worden gedetineerd en moeten worden overgebracht naar voor hen geschikte opvangplek. In de huidige praktijk op Schiphol worden gezinnen met kinderen en alleenstaande minderjarigen niet in grensprocedure geplaatst, maar doorverwezen naar de reguliere, open asielprocedure. Bij de implementatie van het Pact kiest Nederland ervoor om af te wijken van deze staande praktijk met het voornemen om gezinnen met kinderen onder te brengen in de Gesloten Gezinsvoorziening (GGV) in Zeist.

De herziene Opvangrichtlijn bepaalt dat minderjarigen slechts in uitzonderlijke omstandigheden, als uiterste middel, voor zo kort mogelijke duur, na vaststelling dat minder dwingende alternatieven niet doeltreffend zijn, én uitsluitend indien bewaring in het belang van het kind is, in bewaring mogen worden gehouden (artikel 13 lid 2 in samenhang met artikel 26). De richtlijn maakt daarbij duidelijk dat bewaring uitsluitend in het belang van een minderjarige is als de ouder of hoofdverzorger die hem begeleidt ook in bewaring is gesteld of hij als niet-begeleide minderjarige door de bewaring wordt beschermd. Deze omstandigheden zijn geen zelfstandige uitzonderingsgronden, maar factoren die alleen binnen een bredere, individuele belangenafweging mogen worden betrokken.

Deze manier waarop het kabinet deze bepalingen implementeert via het wetsvoorstel (artikel 59b, vijfde lid, Vreemdelingenwet 2000) is *onjuist*. De formulering suggereert dat bij algemene maatregel van bestuur te bepalen 'uitzonderlijke omstandigheden' kan worden afgeweken van het uitgangspunt dat minderjarigen niet in bewaring worden gesteld, ook wanneer niet aan alle Unierechtelijke voorwaarden is voldaan. Daarmee wordt de verhouding tussen hoofdregel en uitzondering omgekeerd. Hierdoor ontstaat het risico dat bewaring van minderjarigen automatisch volgt uit 'uitzonderlijke omstandigheden', zonder individuele toets. Zoals de Raad van State terecht constateert, laat de Opvangrichtlijn hiervoor geen ruimte. Bewaring van minderjarigen is alleen toegestaan in het zeer specifieke geval dat alle voorwaarden cumulatief zijn vervuld. In artikel 5.8 Vb. ontbreekt ook een uitwerking van *hoe* het belang van het kind wordt vastgesteld en gewogen bij het opleggen van detentie.

Volgens het kabinet heeft het vraagstuk van gezinshereniging/behoud van de gezinseenheid bij een gezin met minderjarige kinderen, een zeer belangrijke rol bij de beoordeling of het belang van het kind wordt gewaarborgd. Voor het behouden van de gezinseenheid hoeft echter niet worden gedetineerd. De gezinseenheid kan namelijk prima worden behouden in een open setting door het gehele gezin over te brengen naar een reguliere opvanglocatie. Dit wordt nu ook gedaan.

VluchtelingenWerk benadrukt dat detentie van kinderen nooit in hun belang is, in strijd met het VN-Kinderrechtenverdrag en onder de herziene Opvangrichtlijn slechts in uiterst uitzonderlijke gevallen toelaatbaar is. Het uitgangspunt moet daarom zijn dat gezinnen met kinderen en alleenstaande minderjarigen die aan de grens asiel aanvragen worden overgeplaatst naar open opvangvoorzieningen die zijn afgestemd op hun specifieke behoeften – zoals vereist door de herziene Opvangrichtlijn – en niet in een gesloten setting worden geplaatst.

Detentetermijnen

De herziene Opvangrichtlijn bepaalt dat detentie slechts zo kort mogelijk mag duren en alleen zolang de gronden daarvoor voortduren. De richtlijn bevat bewust geen vaste maximale termijnen, om te voorkomen dat het een standaardmaatregel wordt. Het kabinet kiest er echter voor de maximale duur van asieldetentie te koppelen aan de behandeltermijnen van asielaanvragen, waardoor deze kan oplopen tot zes maanden, met verdere verlengingen. Dit betekent een ingrijpende afwijking van de bestaande, gedifferentieerde systematiek in de Vreemdelingenwet 2000 met aanzienlijk kortere termijnen.

VluchtelingenWerk sluit zich aan bij het advies van de Raad van State dat onvoldoende is gemotiveerd waarom deze verruiming noodzakelijk en proportioneel is in het licht van het fundamentele recht op vrijheid. Ook is niet inzichtelijk gemaakt waarom de bestaande differentiatie niet langer volstaat. Zonder een overtuigende onderbouwing bestaat het risico dat detentie langer duurt dan strikt noodzakelijk, in strijd met het uitgangspunt van het Unierecht dat vrijheidsontneming steeds een uiterste en tijdelijke maatregel moet blijven.

Waarborgen kwetsbaarheid en speciale opvangbehoeften in detentie

Met het nieuwe artikel 5.9 Vb. worden waarborgen ingevoerd voor kwetsbare asielzoekers bij grensdetentie. In lid 2 is bepaald dat, wanneer de beoordeling van bijzondere opvangbehoeften nog niet is afgerond, deze *onverwijld* moet worden voltooid en moet worden meegewogen bij de beslissing om detentie voort te zetten of de omstandigheden daarvan aan te passen.

Hoewel deze bepaling direct is overgenomen uit de Opvangrichtlijn, ontbreekt een nadere uitleg. Niet duidelijk is wat onder 'onverwijld' moet worden verstaan en binnen welke termijn de kwetsbaarheidstoets afgerond moet zijn. Zonder termijn bestaat het risico dat vrijheidsontneming voortduurt zonder dat kwetsbaarheid daadwerkelijk is vastgesteld. Het is daarom noodzakelijk vast te leggen dat detentie niet kan worden opgelegd zolang de toets niet tijdig is afgerond en dat een lopende maatregel onmiddellijk wordt opgeheven wanneer de 'onverwijld'-termijn wordt overschreden.

Daarnaast bepaalt artikel 5.9 lid 4 Vb. dat bij vrijheidsontneming regelmatig toezicht wordt gehouden en tijdig passende bijstand wordt geboden, afgestemd op de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de asielzoekers. Voor een effectieve bescherming van kwetsbare personen is het van belang dat de frequentie en invulling van dit toezicht nader worden vastgelegd in lagere regelgeving.

VluchtelingenWerk adviseert om in het Vreemdelingenbesluit of lagere regelgeving te concretiseren wat onder 'onverwijld' wordt verstaan door hieraan een duidelijke, korte termijn te koppelen, en hieraan de rechtsgevolgen te verbinden dat vrijheidsontneming niet mag worden opgelegd of voortgezet zolang de kwetsbaarheidstoets niet tijdig is afgerond.

Adequate levensstandaard en opvangvoorzieningen voor mensen in kwetsbare positie

EU-lidstaten moeten erop toe te zien dat asielzoekers een levensstandaard wordt geboden die de bestaansmiddelen garandeert, hun fysieke en geestelijke gezondheid beschermt en hun rechten uit het Handvest eerbiedigt (artikel 19(2) herzien Opvangrichtlijn). De Opvangrichtlijn verplicht lidstaten (art. 24 en 25) verder om personen met bijzondere opvangbehoeften – zoals kinderen, zwangere vrouwen, mensen met medische of psychische problematiek, slachtoffers van marteling en LHBTIQ-persoonen – tijdig te identificeren en passende ondersteuning te bieden. Deze beoordeling moet zo snel mogelijk en uiterlijk binnen 30 dagen plaatsvinden, waarna de opvang en begeleiding gedurende de hele asielprocedure op deze behoeften moet worden afgestemd.

In het wetsvoorstel ontbreekt een concrete uitwerking van deze verplichting, inclusief door hoe en door wie de screening en beoordeling van bijzondere opvangbehoeften wordt uitgevoerd, welke deskundigheid daarbij wordt ingezet, hoe onafhankelijkheid wordt gegarandeerd, en hoe informatie uit de screening in de Screeningsverordening wordt betrokken. Hierdoor bestaat het risico dat kwetsbaarheid niet tijdig of onvoldoende wordt herkend, met negatieve gevolgen voor de opvang en procedurele waarborgen.

VluchtelingenWerk adviseert om in de Vreemdelingenwet en het Vreemdelingenbesluit expliciet vast te leggen hoe de screening en beoordeling van bijzondere opvangbehoeften plaatsvindt, inclusief termijnen, verantwoordelijkheden en inzet van deskundige professionals, zodat kwetsbare asielzoekers tijdig passende bescherming en ondersteuning krijgen.

VluchtelingenWerk is zeer positief over het voornemen van dit kabinet om de noodopvang af te bouwen en te sluiten. Echter ondanks alle uitdagingen en gezien de huidige grote afhankelijkheid van (crisis)noodopvanglocaties is het nog onvoldoende duidelijk welke stappen Nederland, naast de uitvoering van de Spreidingswet, zal zetten om op korte termijn voldoende geschikte opvangplekken te creëren die voldoet aan de standaarden en verplichtingen uit de Opvangrichtlijn. Al in 2022 is Nederland door het Gerechtshof Den Haag⁸ erop gewezen dat de asielopvang niet geheel voldoet aan de minimumnormen die gelden uit de Opvangrichtlijn, met name als het gaat om personen in een kwetsbare positie, waaronder kinderen. Nu lijkt Nederland opnieuw niet te gaan voldoen aan alle vereisten.

VluchtelingenWerk verzoekt de regering om te komen met een gedetailleerd plan, en tijdpad, voor de afbouw van (crisis)noodopvang en het verzekeren van voldoende reguliere opvangplekken die kunnen voorzien in een adequate levensstandaard en de bijzondere opvangbehoeften van personen in een kwetsbare positie.

Opvang voor AMMR-claimanten

Voor asielzoekers met een overdrachtsbesluit op grond van de Asiel- en Migratiebeheerverordening (AMMR) (/ AMMR-claimanten), vervalt het recht op opvang volgens de Opvangrichtlijn. Wel blijft de verplichting bestaan om een minimale levensstandaard te waarborgen die in overeenstemming is met het Unierecht, het EU-Handvest en andere internationale verplichtingen.

VluchtelingenWerk benadrukt dat in ieder geval bij (niet-)begeleide minderjarigen en andere asielzoekers met bijzondere opvangbehoeften geen sprake mag zijn van een verlaagde opvangstandaard. Uit de wetgeving volgt dat het belang van het kind voorop moet staan, dat rekening moet worden gehouden met welzijn en ontwikkeling van minderjarigen en dat opvang moet worden afgestemd op bijzondere behoeften. Een sobere 'bed, bad, brood'-voorziening voldoet niet aan deze vereisten. Omdat personen met een overdrachtsbesluit onder het asielrecht blijven vallen, ligt de verantwoordelijkheid voor deze opvang bij het Rijk, en niet bij gemeenten.

VluchtelingenWerk pleit ervoor dat AMMR-claimanten' in de reguliere opvang mogen verblijven, totdat vaststaat dat een overdracht kan plaatsvinden naar een eerste land van aankomst of doorreis. Het is belangrijk om daarnaast in wet- en regelgeving een duidelijke, landelijk uniforme invulling van de minimale levensstandaard voor AMMR-claimanten in wet- en regelgeving te borgen. VluchtelingenWerk stelt dat de verantwoordelijkheid voor deze opvang expliciet bij het Rijk moet worden gelegd en dat een lagere opvangstandaard in ieder geval niet van toepassing is op minderjarigen en andere kwetsbare groepen.

Vrijheidsbeperking / onderduikrisico

Op grond van het Pact kan tijdens de asielprocedure een vrijheidsbeperkende maatregel worden opgelegd bij een 'onderduikrisico', met name bij asielzoekers die op basis van de AMMR aan een andere lidstaat moeten worden overgedragen. Dit is in de herziene Opvangrichtlijn en de AMMR op dezelfde manier gedefinieerd en vereist een individuele beoordeling op basis van objectieve criteria.

In de voorgesteld implementatie (art. 5.2 en 5.6 Vb. 2000) volstaat voor vrijheidsbeperking één grond uit een zeer ruime lijst, terwijl bij twee gronden al detentie mogelijk is. Deze lijst bevat ook factoren die op vrijwel iedere asielzoeker van toepassing kunnen zijn, zoals het ontbreken van voldoende middelen of een vaste woon- of verblijfplaats. De regering stelt dat voor vrijheidsbeperking een lagere drempel geldt dan voor detentie, omdat dit een minder ingrijpende maatregel zou zijn. Deze redenering vindt echter geen steun in het Unierecht: zowel voor vrijheidsbeperking als voor detentie geldt dezelfde voorwaarde van een onderduikrisico. Het onderscheid tussen beide maatregelen zit niet in het

---

⁸ ECLI:NL:GHDHA:2022:2429

makkelijker aannemen van dat risico, maar in de eis dat detentie alleen mag worden toegepast als minder dwingende maatregelen niet effectief zijn. Daarnaast wordt voorgesteld om een SIS-signalering op grond van een terugkeerbesluit als zware grond voor detentie aan te merken. Dit staat op gespannen voet met de aard en ernst van deze grond en gaat verder dan wat het Unierecht vereist.

Tot slot is onduidelijk hoe vrijheidsbeperking van AMVB-claimanten praktisch wordt vormgegeven. De huidige praktijk (zoals plaatsing in de HTL) is bedoeld voor uitzonderlijke gevallen en roept vragen op over feitelijke vrijheidsontneming. Deze setting is niet passend voor asielzoekers bij wie slechts een (niet-significant) onderduikrisico wordt aangenomen.

VluchtelingenWerk adviseert om de gronden voor het aannemen van een onderduikrisico te beperken tot objectieve en daadwerkelijk relevante indicatoren, ook bij vrijheidsbeperking minimaal twee gronden te vereisen en hierin een individueel gemotiveerde toets op te nemen. Er dient voorkomen te worden dat vrijheidsbeperking een standaardmaatregel wordt voor AMVB-claimanten.

Toegang tot taallessen en beroepsonderwijs

Artikel 18 van de herziene Opvangrichtlijn geeft asielzoekers tijdens de procedure recht op toegang tot taallessen, inburgeringscursussen of beroepsopleidingen. Deze helpen hen zelfstandiger te worden en beter te communiceren met bevoegde autoriteiten. Ook wordt een verband gelegd tussen taallessen en het tegengaan van doorreizen naar andere landen (punt 58, EU 2024/1346). Het taalaanbod moet worden verzorgd door gekwalificeerde NT2-docenten (punt 8, EU 2024/1346). Het kunnen communiceren met autoriteiten is belangrijk voor alle asielzoekers, ongeacht de opvangvorm. Dat geldt ook voor mensen met een minder kansrijke of complexe aanvraag en voor AMMR-claimanten. Deze procedures duren vaak lang en kunnen soms alsnog tot een verblijfsvergunning leiden. Het benutten van deze wachttijd om zelfstandigheid te vergroten is daarom waardevol voor zowel de asielzoeker als de samenleving. Het uitsluiten van AMMR-claimanten van taallessen vanaf het overdrachtsbesluit werkt daarom contraproductief.

In de voorgestelde implementatie van het Pact ontbreekt een concrete uitwerking van het aanbod van taal- en beroepsonderwijs en in de begroting lijken hiervoor geen middelen te zijn vrijgemaakt. Ook in de [nota naar aanleiding van het verslag](#) (vraag 378) wordt geen concreet antwoord gegeven op vragen over de concrete invulling van dit aanbod. Het huidige aanbod (voor)inburgering is ontoereikend gezien **dit** pas aanvangt na statusverlening en stopt na 14 weken, en in de praktijk slechts [op een beperkt aantal COA-locaties wordt aangeboden](#).

VluchtelingenWerk adviseert om het aanbod taal- en beroepsonderwijs voor vluchtelingen te concretiseren, hier voldoende middelen voor vrij te maken en het toegankelijk te maken voor alle asielzoekers en nareizigers, in alle vormen van opvang en vanaf dag één. Het is belangrijk het taalaanbod met vakgerichte cursussen op maat te verrijken zodat mensen met passende ondersteuning snel aan de slag kunnen op de (lokale) arbeidsmarkt.

Toegang tot werk in de asielprocedure

Het kabinet stelt voor om de termijn voordat asielzoekers toegang krijgen tot de arbeidsmarkt op drie maanden te stellen, zo blijkt uit de voorgestelde lagere implementatieregelgeving. Dat is korter dan de huidige zes maanden. De keuze voor drie maanden wordt niet verder toegelicht. Uit EMN-onderzoek van [2023](#) en [2026](#) volgt dat EU-landen hier nog verschillend mee omgaan. Er zijn landen die direct of na 1-2 maanden toegang geven tot de arbeidsmarkt, andere landen kiezen net als Nederland voor drie maanden of houden vast aan zes maanden.

Uit de [nota naar aanleiding van het verslag](#) (vragen 378 en 379) blijkt dat toch wordt vastgehouden aan de tewerkstellingsvergunning (TWV) voor werkgevers, terwijl in het coalitieakkoord staat dat er een alternatief voor de TWV komt. Dit laatste zou een goede zaak zijn. In praktijk levert de TWV

aanvraag een aanzienlijke vertraging op en veel werkgevers beschouwen deze papieren rompslomp als belemmerend. Het kan in de praktijk juist het werken zonder TWV in de hand werken, Met een soepeler procedure kunnen asielzoekers sneller aan het werk. Wel blijft van belang dat tegelijkertijd waarborgen worden ingebouwd om arbeidsuitbuiting tegen te gaan.

De Opvangrichtlijn schrijft voor dat er sprake moet zijn van 'daadwerkelijke toegang' tot de arbeidsmarkt. Dit betekent in de Nederlandse context dat de asielzoeker snel over een BSN moet beschikken. Nu komen asielzoekers pas na zes maanden op de wachtlijst voor inschrijving in de BRP. De BRP-straten zijn vorig jaar uitgebreid zodat de achterstanden grotendeels zijn ingelopen. Van belang is om terug te gaan naar de situatie zoals in de BRP-regelgeving is beoogd. Asielzoekers waarvan duidelijk is dat deze langer in Nederland zullen verblijven worden dan ingeschreven zodra de IND de identiteit en nationaliteit voldoende heeft kunnen vaststellen.

Gezien het belang voor asielzoekers en de samenleving pleit VluchtelingenWerk ervoor dat asielzoekers zo snel mogelijk toegang tot de arbeidsmarkt krijgen, bijvoorbeeld na één maand. VluchtelingenWerk vindt dat er, net als wat er staat in het regeerakkoord, niet moet worden vastgehouden aan de TWV-plicht. Een soepeler procedure voor werkgevers is nodig. Ook is van belang dat BRP-inschrijving voor asielzoekers met de verwachting dat ze langer zullen blijven in Nederland snel in de BRP worden ingeschreven en in ieder geval binnen drie maanden in bezit zijn van een BSN.

6. (Herziene) Eurodacverordening

De herziene Eurodacverordening regelt een gedeeld systeem voor opslag van biometrische gegevens voor het vaststellen van de identiteit van asielzoekers en andere derdelanders. Het is mogelijk om meer gegevens op te slaan dan voorheen, waaronder gezichtsopnames, identiteitsgegevens en kopieën van identiteits- en reisdocumenten. Daarnaast wordt de leeftijd van personen van wie gegevens worden opgeslagen verlaagd van veertien jaar naar zes jaar.

In de nieuwe Eurodacverordening staat dat geen geweld mag worden gebruikt tegen minderjarigen om de biometrische gegevens te verstrekken, maar dat minderjarigen 'desalniettemin' als 'uiterste redmiddel aan proportionele dwang' mogen worden onderworpen (artikel 14, eerste lid). De lidstaten moeten ervoor zorgen 'dat deze bevoegdheid in lijn met de belangen van het kind geïnterpreteerd wordt'.

Het wetsvoorstel beoogt de herziene verordening één-op-één uit te voeren, zonder daarbij nationale beleidskeuzes te maken. De Raad van State wijst erop dat uit artikel 14, eerste lid, Eurodacverordening volgt dat ambtenaren een speciale opleiding moeten hebben gevolgd om biometrische gegevens van minderjarigen af te mogen nemen en dat dit op kindvriendelijke wijze geschiedt.

VluchtelingenWerk pleit ervoor om in de nationale uitvoerende wet- en regelgeving Eurodacverordening, waarborgen op te nemen dat afname van biometrie van kinderen op kindvriendelijke wijze wordt uitgevoerd - zonder dwang c.q. geweld. Dit moet onderdeel zijn van een speciale opleiding van de betreffende ambtenaren belast met afgifte biometrie minderjarigen.

VluchtelingenWerk Nederland

Amsterdam, 18 maart 2026